

Завдання III етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства
2023-2024 навчального року
10 клас

Завдання I

1. Визначте відповідність між ознакою державної влади та її характерними ознаками:

1) верховна влада;	А) поширює владні повноваження на все
2) універсальна влада;	суспільство, ці повноваження є
3) суверенна влада;	загальнообов'язковими для всіх колективних та
4) легітимна влада.	індивідуальних суб'єктів;
- Б) відокремлена від інших видів влади усередині країни, незалежна від них і має виключне монопольне становище у сфері державних справ;
- В) юридично обґрунтована і визнана народом країни, а також світовою спільнотою;
- Г) концентрується в руках апарату, системі органів держави і здійснюється через ці органи;
- Д) юридично уособлює загальнообов'язкову волю всього суспільства, має у своєму розпорядженні монопольне право видавати закони і спиратися на апарат примусу як один із засобів дотримання законів та інших правових актів.

2. Визначте відповідність між правовими формами здійснення функцій держави та прикладами цих правових форм:

1) Правотворча діяльність;	А) Конституційний суд дав офіційне тлумачення п. 8 ст. 108 Конституції України;
2) правозастосовна діяльність;	Б) суд засудив громадянина Омельченка до довічного позбавлення волі за скоєне ним умисне вбивство з особливою жорстокістю;
3) правоохоронна діяльність	В) на вимогу працівника податкової служби громадянин Волков сплатив податкову заборгованість;
4) інтерпретаційно-правова діяльність	Г) Президент України своїм актом створив консультативний орган;
	Д) за рішенням парламенту було видано Звід законів.

3. Визначте, у якому з наведених випадків йдеться про інкорпорацію законодавства:

А) видавництво «Юрінком Інтер» видало збірку «Законодавство України про власність»;

Б) Верховна Рада України дала згоду на обов'язковість договору про усунення подвійного оподаткування з Республікою Білорусь;

В) Верховна Рада внесла зміни до Кримінального Кодексу України, скасувавши смертну кару як вид покарання;

Г) Верховна Рада України прийняла Бюджетний кодекс України, одночасно втратили чинність раніше діючі закони про бюджети різних рівнів.

4. Визначте відповідність між видами соціальних норм та їхнім змістом і функцією:

1) корпоративні норми;	А) правила поведінки, які містяться у
2) норми моралі;	священних книгах;
3) правові норми;	Б) правила поведінки, які історично склалися у
4) звичаї.	результаті їх багаторазового застосування;

В) виражають позицію людей щодо таких понять, як добро і зло;

Г) приймають об'єднання громадян, члени кооперативів, господарські товариства, існують лише в письмовій формі;

Д) правила поведінки, які є загальнообов'язковими, формально визначеними.

5. Визначте відповідність між видом правопорушення та його ознаками:

1) злочин;	А) його суб'єктом може бути як фізична, так і
2) дисциплінарний проступок;	юридична особа; виникає в разі, якщо заподіяно шкоду (майнову, моральну, шкоду здоров'ю);
3) цивільний проступок;	Б) його суб'єктом може бути працівник, який
4) адміністративний проступок.	працює за трудовим чи цивільним договором;

В) опису його конкретного складу в законодавстві, за деякими винятками, немає; його суб'єктом може бути виключно особа, у якої з суб'єктом, що може притягнути правопорушника до юридичної відповідальності, існують стійкі організаційні зв'язки;

Г) є порушенням загальнообов'язкових правил, які діють у межах всієї держави; може бути особистим і службовим, основним і кваліфікованим;

Д) є порушенням загальнообов'язкових правил, які діють у межах всієї держави; його суб'єкт може бути загальним і спеціальним, є суспільно небезпечним.

6. Визначте відповідність між принципом юридичної відповідальності та його характерними ознаками:

1) принцип правової визначеності;	А) будь-яке визначене законом правопорушення не повинно залишитися без негативних наслідків для правопорушника;
2) принцип законності підстав юридичної відповідальності;	Б) залежність виду та ступеня відповідальності від характеру конкретного діяння та характеристики конкретної особи, яка вчинила діяння;
3) принцип невідворотності юридичної відповідальності;	В) закріплення у законодавстві однакових прав та обов'язків для суб'єктів однієї категорії, притягнутих до юридичної відповідальності;
4) принцип індивідуалізації юридичної відповідальності	Г) вид і міра юридичної відповідальності, що застосовують виключно у межах санкції правової норми;
	Д) остаточність судового рішення та обов'язковість його виконання

7. Визначте належність прав людини до певного виду:

1) право на свободу, право на свободу совісті і релігії;	А) право на сурогатне материнство, право на клонування людини;
2) право на правову допомогу, право на презумпцію невинуватості	Б) право на фізичну цілісність;
3) право на мирні зібрання, право на участь у виборах і референдумах	В) права, метою яких є подолання відчуження особистості від влади;
4) право на житло, право на достатній життєвий рівень	Г) права, метою яких є забезпечення інтересів передусім тих осіб, які працюють за наймом;
	Д) право на належний процес.

8. Визначте відповідність між видом поєднання прав та обов'язків і прикладами цих видів:

1) кожен має право на працю, що передбачає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується;	А) загальному суб'єктивному праву кореспондує обов'язок інших осіб (у цьому конкретному випадку – держави) сприяти здійсненню цих прав, хто б не був їх носієм;
2) кожен зобов'язаний неухильно дотримувати Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей;	Б) праву одного суб'єкта відповідає обов'язок іншого;
3) громадяни мають право на допомогу з безробіття;	В) кожен суб'єкт виступає щодо іншого водночас як носій прав, так і обов'язків;
4) за договором купівлі-продажу	Г) індивідуальним юридичним обов'язкам відповідають суб'єктивні юридичні права конкретних осіб вимагати їх дотримання
одна	Д) загальним юридичним обов'язкам відповідають суб'єктивні юридичні права конкретних осіб вимагати їх дотримання

сторона(продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму

9. Громадянин Р. (15 років), через вікно проник до квартири, мешканців якої не було дома, та заволодів цінними речами — грошима та портативним комп'ютером. Дайте кваліфікацію дій громадянина Р.:

А) скоєно пограбування, Р. буде притягнуто до кримінальної відповідальності;

Б) скоєно крадіжку, Р. буде притягнуто до кримінальної відповідальності;

В) скоєно крадіжку, але Р. не буде притягнуто до кримінальної відповідальності у зв'язку з недосягненням відповідного віку;

Г) скоєно дрібну крадіжку, Р. буде притягнуто до адміністративної відповідальності.

Кількість балів: 16 б.

Завдання II

Задача 1

17-річний Євген, 16-річний Петро та 15-річний Сергій вирішили заволодіти велосипедом, який надавала на підставі договору прокату спортивна школа. З цією метою вони взяли напрокат згаданий велосипед і оплатили послугу із розрахунку на одну годину. Після закінчення сплаченого часу хлопці велосипед не повернули.

Дайте правову оцінку дій юнаків.

Задача 2

Прогулюючись містом у нетверезому стані, 19-річний Антон, 21-річний Максим, 19-річний Семен і 16-річний Роман побачили новий мопед, нещодавно придбаний за 50000 гривень і необережно залишений господарем на вулиці. Антон, раніше судимий за крадіжку, звелів Максиму, Семену і Роману негайно вкрати мопед, щоб потім продати, а гроші поділити. Семен відмовився брати участь у такій справі, але Антон дістав свій ніж і, погрожуючи ним Семену, примусив допомагати. Наляканий Семен підкорився. Зловмисники дотягли мопед до найближчого парку, але були затримані в ньому поліцейськими.

Задача 3

У кожній із запропонованих нижче ситуацій визначте, кому належатиме майно:

Ситуація 1. Батько зі своїм старшим сином Олегом був два місяці на заробітках. За зароблені гроші ними було придбано автомобіль «Жигулі». Мати Олега на заробітки з ним та своїм чоловіком не виїжджала.

Ситуація 2. Орест, який перебував у шлюбі з Аліною, продав автомобіль, який вони за час шлюбу придбали з дружиною за 7 000 тис. грн, і уклав за ці

кошти договір добровільного особистого страхування на велику суму. Діставши важку травму, він отримав страхову виплату і за ці кошти придбав земельну ділянку.

Ситуація 3. Бабуся подарувала будинок своєму синові Ернесту і його двом дочкам.

Ситуація 4. Батьки Елеонори здавали у найм квартиру, яку їй подарував дідусь. Орендну плату вони використовували для придбання одягу, взуття та

Задача 4

Громадянин України звернувся до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини про порушення його права на здійснення підприємницької діяльності не забороненої законом.

Дайте юридичний аналіз викладеного факту. Який вид гарантій на здійснення своїх прав реалізував громадянин України? Які нормативні акти забезпечили громадянину право на звернення до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини?

Кількість балів: 35 б.

Завдання III

1. Укажіть спільні та відмінні ознаки цивільної дієздатності та цивільної правоздатності.

2. Спільні та відмінні ознаки права власності неповнолітніх та малолітніх осіб.

Кількість балів: 12 б.

Завдання IV

Термінологічний довідник. Дайте визначення поняттям:

- внутрішньо переміщена особа;
- дитина;
- конституційно-правова відповідальність;
- посадова особа місцевого самоврядування;
- судова влада.

Кількість балів: 10 б.

Завдання V

Порівняйте види умислу, передбачені законодавством України про кримінальну відповідальність. Аналізуючи їхні інтелектуальні та вольову ознаки, визначте спільне та відмінності.

Кількість балів: 9 б.

Завдання VI

1. Розкрийте зміст права на справедливий суд відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

2. Які особливі правові наслідки недійсності шлюбу для особи визначає сімейне законодавство України?

Кількість балів: 8 б.

Загальна кількість балів – 90 б.

Бланк відповідей до завдань з правознавства 10 клас

Завдання І

1	2	3	4	5
6	7	8	9	—

Завдання IV

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Завдання VI

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.